

**Afganistan, Türkiye ve Pakistan arasında Ekonomik İşbirliği için
İstanbul Forumu Altıncı Toplantısı Ortak Bildirisi
1 Kasım 2011**

1. Afganistan, Türkiye ve Pakistan arasında Ekonomik İşbirliği için İstanbul Forumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Afganistan Ticaret ve Sanayi Odası (ACCI) ve Pakistan Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu (FPCCI) arasında 26 Ekim 2007’de oluşturulan ve bölgedeki istikrar oluşturma sürecine iş dünyasının katkısını artırmak için kurulmuş bir üçlü diyalog mekanizmasıdır.
2. Forum üyeleri, 24 Aralık 2010 tarihinde gerçekleştirilen 5. toplantısından beri atılan somut adımları memnuniyetle karşılamaktadır.
3. Söz konusu adımlar arasında, Forum üyeleri, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından İstanbul – Tahran – İslamabad Konteyner Treni’nin etkin ve güvenilir çalışması için yürütülen çalışmaları ve bu amaçla TOBB Uluslararası Lojistik Yönetimi Ltd Şti’nin kurulmasını şükranla karşılamışlardır. Trene yönelik koordinasyonun güçlendirilmesi ve yürüyen aksam yatırımına ilişkin ekonomik fizibilite çalışması, Forum katılımcılarının bilgisine sunulmuş ve katılımcıların tam desteğini almıştır. Forum katılımcıları, çalışmaların özel sektör destek kuruluşlarının da katkısıyla sürdürülmesini talep etmişlerdir. İstanbul Forumu bu demiryolu bağlantısının Kuzey – Güney demiryolu bağlantısı ile Türkham, Celalabad ve Kabil üzerinden Afganistan’a da bağlanması imkanını heyecanla karşılamıştır. Fizibilite çalışmaları 18 ay içinde tamamlanarak, demiryolu 2016 yılında tamamlanmış olacaktır.
4. Forum üyeleri, altıncı toplantının ‘kadın girişimciliği’ temasıyla yapılmasından büyük bir memnuniyet duymuştur. Forum üyeleri bu vesileyle Afganistan ve Pakistan’dan kadın girişimcilerin de Forum’a katılımını temin eden TOBB ve Türkiye’de TOBB tarafından yürütülen Küresel Girişimcilik Programı’na teşekkürlerini ifade etmiştir. Kadınların ekonomik hayata katılımının artırılması bölgemizde sürdürülebilir kalkınmanın ve yeni nesillerin önünü açacaktır. Bunun en etkin yollarından biri kadın girişimcilerin önünün açılmasıdır. Kadınların daha çok ve başarılı işler kurması kadın istihdamının artmasına ve kadınların toplumsal statüsünün yükselmesine yol açacaktır.
5. Forum toplantısında kadın girişimciliği üzerine yapılan tartışmalar sonucunda aşağıdaki alanlarda şu kararlara varılmıştır:
 - Kadın liderliğinin geliştirilmesi: TOBB’un ‘Kadın Girişimciler Kurulları’ kadın girişimciler arasında mentörlük ilişkilerinin gelişmesine, kadın girişimcilerin sivil toplum hayatına liderlik rollerinde katılmasına yönelik başarılı çalışmalar yapan ve 10 bine yakın kadın girişimciyi biraraya getiren bir başarı örneğidir. İstanbul Forumu üyesi diğer özel sektör örgütleri TOBB Kadın Girişimciler Kurulları’ndan teknik destek alarak benzer örgütlenmeleri kendi ülkelerinde gerçekleştirmek üzerine çalışacaktır. Forum katılımcıları, tecrübe paylaşımını teşvik etmek ve yeni girişimcilere ilham vermek amacıyla, üç ülkeden başarılı kadın girişimciliği örneklerini biraraya getirip derlemenin yollarını aramaya karar vermişlerdir.

- Kapasite ve beceri artırımı: Afganistan ve Pakistan'dan kadın girişimcilerden oluşan bir grubun, 2012 yılında, TEPAV Girişimcilik Enstitüsü ve KOSGEB tarafından düzenlenen girişimcilik eğitim programlarından faydalanması için çalışma yapılacaktır.
 - Piyasalara erişim: Piyasalara erişim konusunda en önemli faktörlerden biri karşılıklı iş ilişkilerinin geliştirilmesi olup, bu alanda kadın girişimciler ağı önemli bir fırsat sunmaktadır. Özellikle, Türkiye pazarına ve Türkiye üzerinden gelişmiş ülke pazarlarına açılmak üzere, Afganistan ve Pakistan'dan kadın girişimcilerin TOBB Kadın Girişimciler Kurulları ile beraber çalışmalarını teşvik edilecektir.
 - Finansmana erişim: Finansmana erişim büyümeyi teşvik eden ve kadın girişimcilerce yürütülen işletmeleri güçlendiren önemli bir strateji olarak tanımlanmaktadır. Finansmana erişim, finans eğitimi, mevduata erişim, sigorta ve kadın girişimcilerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek diğer finans ürünlerini kapsamaktadır. Yenilikçi ve verimli dağıtım yöntemleri ve müşteri odaklı ürünler, sürdürülebilir bir şekilde, aradaki açığı kapatmak için gereklidir.
6. Forum üyeleri, DEİK/Türk-Afgan İş Konseyi ve INTES işbirliğinde, Kabil'de kurulması planlanan "Afganistan Mesleki Eğitim ve Yeterlilik Merkezi" projesini memnuniyetle karşılamıştır. Afganistan'da inşaat sektöründe çalışan ve çalışmayı düşünen Afganistanlı ve Türk işçilerinin mesleki gelişimlerini sağlamayı, Afganistanlı gençleri meslek sahibi yaparak sektöre kazandırmayı hedefleyen Merkez'e TİKA tarafından finansal destek sağlanacaktır. Merkez, Afgan kadınlarının mesleki eğitimden yararlanması ve kendilerine meslek kazandırılması için gerekli önlemlerin alınmasını hedeflemektedir. Forum üyeleri, söz konusu projenin koordinasyonunu sağlamak üzere Afganistan Çalışma, Sosyal İşler, Şehitler ve Engelliler Bakanlığı'nın belirlenmiş olmasını memnuniyetle karşılamış ve Merkez'in inşa edilebileceği bir alanın belirlenmesinin önemine dikkat çekmiştir. Pakistan Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu (FPCCI), benzer bir Merkez'in Pakistan – Türkiye İş Konseyi ve Pakistan hükümetinin gayretleriyle Pakistan'da da kurulması talebini iletmiştir.
 7. Forum üyeleri, 3-6 Aralık 2011 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığı tarafından düzenlenecek Girişimcilik Zirvesi'ni hem üç ülke arasında, hem de bölgesel olarak girişimciliğin geliştirilmesine yönelik yeni işbirliği ağı kurulması için önemli bir fırsat olarak görmektedir. Bu çerçevede, Zirve kapsamında, Pakistanlı katılımcıları başta Türkiye ve Afganistan'dan olanlar olmak üzere tüm katılımcılarla biraraya getirme amacıyla özel etkinlikler düzenlenecek bir "Pakistan Çadırı" kurulması önerisi desteklenmektedir.
 8. İstanbul Forumu, yedinci toplantısını 2012 yılının ilk yarısında yapmayı kararlaştırmıştır.